Oudejaarsvuur Floradorp: overzicht proces normalisatie

De kerstbomenverbranding in Floradorp is in de jaren vijftig van de vorige eeuw ontstaan en is uitgegroeid tot een traditie waar generaties Floradorpers elk jaar opnieuw bij betrokken zijn en aan meebouwen. Tegen het einde van de vorige eeuw werd het vuur steeds groter en in 2002 leidde de kerstboomverbranding tot rellen, belandden er gestolen auto's op het vuur en keerden Floradorpers zich tegen de brandweer. Dit heeft ertoe geleid dat burgemeester 5.1, 2, e in 2003 de kerstboomverbranding verbood. Helaas zorgde het verbod voor nóg grotere rellen in de wijk, waardoor in 2004 besloten is het evenement weer toe te staan, met vergunningplicht en onder andere de voorwaarde dat vanuit Floradorp een ordedienst zou worden ingesteld. Ook is besloten een buurtfeest na afloop van de verbranding te organiseren, om openbare ordeverstoringen zoveel mogelijk in te dammen. Dit feest werd vanaf 2004 georganiseerd in buurthuis Het Anker op de Kamperfoelieweg. Het stadsdeel heeft vanaf 2004 een faciliterende rol bij de organisatie van zowel het kerstomenverbranding als het feest; de vergunningen worden aangevraagd door bewoners van het Floradorp én door de organisator van het feest in Het Anker.
In 2010 vraagt de BM in een brief een kwaliteitsverbetering bij de organisatie.

2014
Met de komst van een nieuw Dagelijks Bestuur in 2014 is het standpunt ingenomen dat de kerstbomenverbranding een evenement voor en door de buurt moet zijn en dat de activiteiten feestelijk én veiliger moeten verlopen. Er wordt een normalisatieproces gestart. Het stadsdeel heeft een (behoorlijk) faciliterende rol bij het evenement en is tegelijkertijd ook vergunningverlener. Met het normalisatieproces wordt beoogd dat de kerstbomenverbranding een evenement moet worden zoals ieder ander evenement; met een evenementenorganisator met bijhorende taken en verantwoordelijkheden, met transparantie over financiën en heldere vergunningsvoorwaarden.

In de vier jaren daarna zijn door het stadsdeel, in samenwerking met de veiligheidspartners en met de organisatoren verschillende stappen gezet om het proces te normaliseren en de kosten te verlagen. Zo is de houtstapel aanzienlijk verkleind, is de opbouw met een dag verkort, zijn (betere) afspraken gemaakt over samenstelling van de houtstapel (minder kerstbomen, 5.1, 2, e hout) en zijn maatregelen genomen om de overlast voor de buurt zo veel mogelijk te beperken (afhekken omgeving, noodopvang in hotel indien nodig). Daarnaast is een kostenreductie gerealiseerd van circa 20.000 euro. Vanwege de grote vermindering van het aantal kerstbomen op de vuurstapel wordt het evenement sinds 2015 Oudejaarsvuur genoemd. Ook is er een kwaliteitsslag gemaakt in het contact met de organisatoren van het vuur.

2018
Omdat bij het stadsdeel en woningcorporatie signalen binnenkomen dat niet alle buurtbewoners blij zijn met het oudejaarsvuur, zet het stadsdeel in maart 2018 een onderzoek uit naar het oudejaarsvuur en vraagt een advies te formuleren over de verdere toekomst van het evenement.

Voor dat onderzoek zijn meerdere doelgroepen gesproken. Uit het onderzoek blijkt dat het draagvlak voor het feest in het Anker en Oudejaarsvuur zelf steeds kleiner wordt. In dat onderzoek worden ook alternatieven genoemd voor het Oudejaarsvuur.
In datzelfde jaar wordt een volgende stap gemaakt in het normalisatie proces; het stadsdeel vraagt de organisatoren transparantie te geven rond de financiën. De organisatoren (twee bewoners) van het oudejaarsvuur zeggen in een brief naar het Dagelijks Bestuur de gewenste transparantie niet te kunnen leveren. Er wordt geen vergunningsaanvraag gedaan. In november 2018 is de termijn verstreken om een vergunningaanvraag in te dienen. Door het stadsdeel worden brieven verspreid om bewoners te informeren dat er geen oudejaarsvuur zal plaatsvinden.
Naar aanleiding van deze brieven melden enkele bewoners uit Floradorp zich bij het Dagelijks Bestuur, waaronder één van de huidige organisatoren. Ze benadrukken het belang van het vuur voor de wijk. Ze begrijpen dat een feest in het Anker er dit jaar niet in zit, maar zien het vuur wel weer graag aangekleed met muziek. Volgens hen zijn er voldoende vrijwilligers uit Floradorp om een goede ordedienst op te zetten. Voor de komende jaren zouden ze het evenement willen uitbouwen en meer voor de buurt maken, inclusief de bewoners van de Buiksloterdijk.
Op 23 november 2018 vindt een overleg plaats met deze bewoners, enkele andere bewoners van de Buiksloterdijk en het DB. Er wordt overeenstemming bereikt over de transparantie met betrekking tot financiën. Daarnaast wordt afgesproken dat de organisatoren aan de hand van een leidraad een Veiligheidsplan uitwerken.
In de tweede week van december 2018 wordt de vergunning afgegeven voor het oudejaarsvuur. De vergunningsvoorwaarden waren hetzelfde als in de jaren ervoor. Er is dit jaar geen feest in het Anker.

2019
In 2019 wordt het vuur door dezelfde personen georganiseerd als 2018. Nu zijn ze echter verenigd; Stichting Flora4Life. Doordat de organisatie nu een stichting is, kan ze een subsidie aanvragen en is de financiële afwikkeling van het evenement eenvoudiger én transparanter geworden.
In 2019 wordt een verdere stap gemaakt in het normalisatieproces door het evenement meer voor alle buurtbewoners te laten zijn. Net als vorig jaar is er geen feest meer in Het Anker, maar het “Kinderdorp” wordt in het leven geroepen; kinderen uit de buurt zijn twee dagen welkom in het buurthuis voor een gezamenlijk ontbijt. Na het ontbijt gaan de kinderen hutten bouwen van pallets op het Floraveld. Na deze dagen start de opbouw van de houtstapel. De houtstapel mag 10 meter breed en 8 meter hoog zijn, met 5.1, 2, e hout.
In dit jaar wordt voor de jaarwisseling ook een vuurwerkshow georganiseerd in de directe omgeving van het evenemententerrein. Achterliggende gedachte hiervan was dat bezoekers van het oudejaarsvuur zelf minder (illegaal) vuurwerk zouden gebruiken. Dit is moeilijk te meten, maar professionals lijken inderdaad te constateren dat onder bezoekers minder (illegaal) vuurwerk wordt gebruikt in deze editie.

2020

In 2020 stelt het stadsdeel een 5.1, 2, e aan voor het oudejaarsvuur. De 5.1, 2, e wordt ingesteld om de organisatie te helpen met de vergunnings- en subsidieaanvraag. Zo is er voor de organisatie één aanspreekpunt binnen de gemeente. Bovendien vervult de 5.1, 2, e een rol met betrekking tot informatievoorziening voor omwonenden.
In augustus wordt een aanvraag voor een evenementenvergunning gedaan. Echter, in 2020 gelden beperkende maatregelen vanwege de coronapandemie. Al vrij snel wordt duidelijk dat er geen evenement mag plaatsvinden vanwege deze maatregelen. Met veel inzet van zowel 5.1, 2, e als 5.1, 2, e is het gelukt de rust te bewaren. Flora4Life heeft hier zeker ook aan bij gedragen door de achterban rustig te houden. Het perspectief dat de jubileum-editie speciaal gevierd zou gaan worden heeft hier een grote bijdrage aan geleverd. Bovendien heeft de BM de organisatie voor dit jubileum een vuurwerkshow beloofd.

2021
In 2021 wordt door stichting Flora4Life op 22 oktober een aanvraag evenementenvergunning ingediend. Het zou gaan om 70-jarig jubileum van het feest, inclusief vuurwerkshow van de BM. Vanwege de coronapandemie is het opnieuw onzeker of aan het einde van het jaar een evenement mag plaatsvinden. Met betrekking tot de evenementenvergunning is het stadsdeel gebonden aan de landelijke maatregelen. Op 15 december wordt de buurt middels een brief van de BM en het DB Noord geïnformeerd dat het vuur opnieuw niet mag doorgaan. Op 23 december komt het officiële besluit tot afwijzing van aanvraag. Voor de uitvoering van het evenement gelden op dat moment (in ieder geval t/m 14 5.1, 2, e 2022) een aantal voorschriften. De opzet van het evenement strookt op een of meerder essentiële onderdelen niet met deze voorschriften. Ook de beloofde vuurwerkshow mocht niet doorgaan.

2022
In september 2022 doet Flora4Life opnieuw een aanvraag voor een evenementenvergunning voor het Oudejaarsvuur. De vergunning wordt op 1 december 2022 afgegeven. De vergunningsvoorwaarden zijn nagenoeg hetzelfde als in 2019. De houtstapel mag een doorsnede van 10 meter hebben en een hoogte van 8 meter. Daarnaast zou de eerder beloofde vuurwerkshow doorgang vinden.
In de loop van het evenement wordt duidelijk dat de weersverwachtingen voor de oudjaarsnacht ongunstig zijn; er wordt windkracht 5 of hoger verwacht. De brandweer stelt een nieuw advies op, op basis van de weersvoorspellingen. De brandweer adviseert het vuur niet door te laten gaan bij windkracht 6 of hoger. Bij windkracht 5 tot 6 kan het vuur wel doorgaan, maar met extra maatregelen: een halvering van de hoogte van de brandstapel en plaatsing van een waterscherm voor mogelijke vonken. De organisator wordt op de hoogte gesteld van dit advies. Door de organisator en het stadsdeel worden de genoemde maatregelen snel getroffen. Echter, op oudejaarsavond blijkt dat er windkracht 6 staat. Laat op de avond, rond 23.00 uur, beslist de driehoek dat het vuur en de beloofde vuurwerkshow niet op 31 december 2022, maar op 1 januari 2023 mag doorgaan. De stadsdeelvoorzitter stelt de organisatoren in persoon op de hoogte. De organisator zegt daarop zich terug te trekken. Ondanks het verbod op

oudejaarsavond wordt het vuur toch die avond ontstoken. Het is niet bekend wie het vuur ontstoken heeft.

2023

In de dagen na de jaarwisseling worden veel verwijten over en weer gemaakt over de verschillende verantwoordelijkheden van de organisator en de gemeente. De verwachtingen die men van elkaar heeft lijken niet haalbaar. De gemeente geeft een onafhankelijk onderzoeksbureau (DSP-groep) de opdracht om het evenement te evalueren.

Halverwege mei komt de DSP-groep met het onderzoeksrapport. Uit het rapport blijkt onder andere dat de verdeelde rollen en verantwoordelijkheden tussen gemeente en organisatie door het bijzondere karakter van het evenement in de loop der tijd is ontstaan, maar dat het hierdoor veel grijstinten voor betrokkenen kent. De verantwoordelijkheidsverdeling vraagt daarom om herijking en meer duidelijkheid voor alle partijen. De aanbevelingen van de DSP-groep waren als volgt;

1. Haal het beslismoment naar voren op basis van de te verwachte situatie.
2. Start eerder met een gezamenlijke voorbereiding en vergunningstraject. Geadviseerd wordt om voortaan al in mei met de betrokken diensten en organisatie om tafel te gaan om het plan van aanpak, rolverdeling en afspraken te bespreken.
3. Zorg voor een duidelijke en realistische taakverdeling en verantwoordelijkheden. Geadviseerd wordt om de gemeente in afstemming met hulpdiensten en organisator een plan van aanpak op te laten stellen. Het advies is om in dat plan van aanpak vooraf afspraken te maken over consequenties bij het niet naleven van vergunningvoorschriften. Daarnaast wordt geadviseerd om het vergunningstraject vóór de zomervakantie te starten waardoor de vergunningverlening in september gereed is.
4. Communiceer tijdig met bewoners via verschillende kanalen.
5. Overweeg om het evenement in te korten. De mate van beheersbaarheid van het evenement heeft ook te maken met de duur van Floravuur. Gezien de vereiste intensieve inzet van alle betrokken partijen tijdens deze dagen én gezien de ervaren overlast bij een deel van de bewoners ligt het in de rede om het evenement in te korten.

In 2023 wordt opnieuw door stichting Flora4Life een vergunningsaanvraag gedaan. Op 16 november wordt deze vergund. De adviezen van het DSP-rapport worden overgenomen in de vergunningsvoorwaarden. Het evenement verschilt op verschillende punten van de voorgaande jaren;

1. Het evenement duurt vier dagen in plaats van vijf.
2. Er is een Go/No Go moment van de driehoek op 30 december 12.00 uur. De houtstapel wordt tot vijf meter opgebouwd, na het Go/No Go moment mag deze verder worden opgebouwd tot 8 meter (bij goede weersverwachtingen).
3. Het gebruik van een waterscherm is opgenomen in de vergunning.
4. Het evenement wordt nu als een groter evenement beschouwd. Waar voorheen op het drukste moment maximaal 500 bezoekers in de vergunning stonden, zijn dat er nu 1500. Dit brengt met zich mee dat de

voorbereidingstijd langer is, en de vergunning eerder moet worden verstrekt.

5. Omdat de naam ‘ordedienst’ de verwachting schept de orde te handhaven, worden de leden van dit team vanaf dit jaar 'toezichthouders’ genoemd. Dit is in lijn met de afgesproken verantwoordelijkheden en de verwachtingen daarin.
6. In lijn met het DSP-rapport wordt een verdere stap gezet in het normalisatie proces; de organisator krijgt meer verantwoordelijkheden. Zij is verantwoordelijk voor het opvragen van alle offertes van de 5.1, 2, e beveiliging, brandwachten, EHBO, etc. Voorheen nam het stadsdeel deze taken op zich.

Naast het oudejaarsvuur wordt ook de beloofde vuurwerkshow uit 2020 uitgevoerd. De organisatoren geven later aan dat deze show niet van toegevoegde waarde is voor het evenement. Het was nauwelijks zichtbaar vanaf het veld en bezoekers zouden zelf beter vuurwerk hebben. De vuurwerkshow wordt vanaf nu niet meer gehouden.

2024

Opnieuw een nieuwe stap in het normalisatieproces; de brandweer adviseert een maximale hoogte van vijf meter en geen kerstbomen. In verband met vrees voor openbare ordeverstoringen wordt dit advies bijgesteld naar vijf tot acht meter (afhankelijk van weersverwachting) en maximaal 500 bomen. Het aantal bomen en het moment van levering worden voor het eerst genoemd in vergunning.
Bovendien wordt de organisatie niet direct verantwoordelijk gemaakt voor het omhekken van de stapel in het scenario dat het evenement niet door mag gaan. Dit is in lijn met het advies van de DSP-groep.